

DZIECI ODKRYWAJĄ SWOJĄ SEKSUALNOŚĆ – JAK ROZMAWIAĆ NA „TE” TEMATY

Należy mieć świadomość, że ciekawość cielesności jest dla przedszkolaka czymś naturalnym, niezwykle ważnym i jednocześnie intrygującym. Dla kształtowania właściwych postaw oraz zachowań ważne są odpowiednie reakcje dorosłych. W przedszkolu należy nie tylko rzetelnie rozmawiać z dziećmi na ten temat, ale także umieć zaobserwować ewentualne nadużycia wobec podopiecznych i chronić ich przed wykorzystywaniem seksualnym.

Postawa nauczycieli, rozważa i wyczucie w odkrywaniu przez dzieci seksualności w znacznym stopniu rzutuje na to, czy w przyszłości wejdą one w dorosłość z pozytywnym nastawieniem do spraw związanych z własnym ciałem i jego potrzebami w sferze seksualnej. Jeśli nauczyciel (albo poinformowani o zdarzeniu rodzice) ostro skarżą malucha, np. słowami: *co ty wyprawiasz, wstyd, ośmieszasz się* lub *nie wolno tak dotykać innych, grzeczne dzieci tak się nie bawią* – to dziecko nabierze przekonania, że zrobiło coś nieakceptowanego i złego.

Jeśli dorośli zawsze będą karcić i gwałtownie reagować wobec zainteresowania dziecka cielesnością, z czasem może się w nim utrwalić postawa braku akceptacji dla własnego ciała.

Zainteresowanie dziecka własną płciowością warto pozytywnie wykorzystać, stwarza bowiem ono okazję do podjęcia pracy z dziećmi wokół tzw. trudnych do omówienia dla dorosłych problemów. Nauczyciel może więc od razu podjąć temat lub rozważyć sposób poprowadzenia rozmowy z grupą. Bez względu jednak na okoliczności (zaistniałe zdarzenie) należy zawsze zachować spokój, umiar i stosowny rozsądek.

Opiekunowie muszą być przygotowani na to, że dzieci interesują się tym tematem i zadają pytania związane z seksualnością na każdym etapie rozwoju.

Zarówno rodzicom, jak i nauczycielom w przedszkolu nie wolno tych pytań lekceważyć. Zainteresowanie seksualnością (nagością, narządami płciowymi, oglądaniem różnic anatomicznych rówieśników itp.) jest u przedszkolaków czymś oczywistym, nie powinno więc zaskakiwać ani budzić zdziwienia.

Podczas pracy z dziećmi dobrym rozwiązaniem jest odwoływanie się do konkretnych sytuacji z życia.

Warto uzmysławiać dzieciom, że ludzie rozbierają się tylko w określonych sytuacjach, np. na plaży lub na basenie bądź w saunie, w obecności najbliższych albo u lekarza.

Podczas zajęć celowe wydaje się odwoływanie do przyjętych, powszechnych norm oraz zasad zachowania w odniesieniu do seksualności i nagości człowieka.

Ważne jest respektowanie i utrwalanie zasad, np. przebieramy się, będąc już w gabinecie lekarskim, z toalety korzystamy indywidualnie, wychodzimy z niej dopiero, gdy się ubierzemy.

Trzeba też pamiętać, że ciekawość dzieci z wiekiem rośnie, a stawiane przez nich pytania stają się coraz bardziej dociekliwe i różnorodne. Równoległe obok zaciekawienia własną cielesnością pojawia się u przedszkolaków zainteresowanie tematem narodzin i początków własnego życia.

Nie należy zbywać dziecka, lecz starać się odpowiadać na trudne pytania i to najlepiej od razu, by w przyszłości nie szukało ono innych, niepewnych źródeł zaspokojenia ciekawości.

Stosować słownictwo stosowne do wieku, dobrać takie wyrażenia, które wydają się na danym etapie rozwoju dziecka najbardziej proste, naturalne, warto dać się prowadzić pytaniom przedszkolaka, ale nie wykraczać poza aktualne możliwości rozumienia przez dziecko.

Przekazywać informacje zwięźle i krótko, ale zgodnie z prawdą, by nie podrywać autorytetu dorosłych, gdyż dziecko z czasem i tak odkryje fałsz (np. skąd się biorą dzieci – z brzuszka mamy), kiedy dziecko będzie potrzebowało więcej informacji, samo dopyta.

Uczyć dziecko szacunku do własnego ciała, dbania nie tylko o higienę, ale również kwestie związane z intymnością i zdrowiem.

Nie karać i nie obwiniać za obserwowane próby poznawania płciowości czy zaspokajania ekscytującej dziecko ciekawości – zawstydzenie sprawi, że przedszkolak poczuje się napiętnowany, a sprawy seksualności nabiorą dla niego złowieszczy charakteru.

Uczyć respektowania granic oraz umiejętności mówienia o tym, co je niepokoi.

Podczas rozmowy warto wziąć pod uwagę, że u młodszych dzieci sfera biologiczna jest mniej znacząca. W wieku przedszkolnym korzystniej w związku z tym jest skupić się na informacjach o emocjonalnej i uczuciowej stronie poczęcia i narodzin.

Nauczyciele (i opiekunowie) muszą wiedzieć, że jeśli chcemy, aby dziecko miało pozytywny oraz odpowiedzialny stosunek do seksualności, powinno uzyskać pomoc w kształtowaniu odpowiedniej postawy. Należy, zatem od początku czuwać nad formowaniem pozytywnego obrazu własnego ciała. Nadrzędną rolą wychowujących jest tu przekazywanie podopiecznym poprawnych wartości, wzorów i schematów. Dziecko, aby akceptowało swoją fizyczność, musi być od dzieciństwa uczone, że jego ciało jest dobre, godne szacunku oraz że stanowi jego intymny świat i samo powinno o nim właściwie decydować.

Opracowanie: Joanna Libera

Źródło: Oficyna Lex